

Rekstraráætlun 2019-2023

Skjal sótt af '000000000000' dags: 25.03 2026

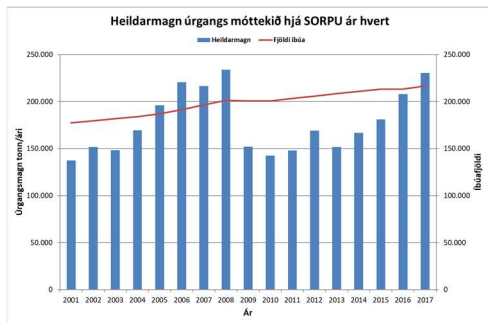
Samþykkt á stjórnarfundum SORPU bs. þann 24. október 2018

EFNISYFIRLIT.

Greinargerð.....	5
Rekstrarreikningur.....	15
Efnahagsreikningur.....	16
Skuldir og eigið fé.....	17
Sjóðsstreymi.....	18
- Rekstur endurvinnslustöðva.....	19
- Tekjur endurvinnslustöðva.....	20
- Rekstur grenndargáma.....	19

Greinargerð rekstraráætlunar - Inngangur

Eftirfarandi rekstraráætlun SORPU bs., fyrir árin 2019 – 2023 samþykkt á stjórnarfundum þann 24.10.2018. Magn sem berst öllum starfsstöðvum SORPU bs.¹ hefur aukist verulega síðustu ár og misseri. Magn úrgangs sem SORPA tók við á öllum starfsstöðvum árið 2017 jókst um tæp 11% frá árinu 2016 og hafði aukist um 15% milli árána 2015 og 2016. Magnaukning frá árinu 2010 er rétt tæp 62%. Árið 2010 var efnahagslífið í djúpri lægð. Heildarmagn úrgangs árið 2017 er orðið jafn mikið og árið 2008 sem var metár. Þó verður að hafa í huga að það ár var stór hluti magnsins gamall urðunarstaður við Korpu sem fluttur var í Álfsnes. Frá árinu 2010 hefur íbúum höfuðborgarsvæðisins fjölgað um 7,9%.

Stærstur hluti rekstrarkostnaðar endurvinnslustöðvanna er beintengdur magni sem berst og lítt á færi SORPU að hafa áhrif á magnið. Reynt hefur verið að hafa áhrif á samsetninguna þ.e.a.s. reynt að hafa áhrif á íbúa þ.a. þeir flokki úrganginn í ódýrari flokka. Það gengur hins vegar hægt. Erfitt er fyrir starfsmenn, sem sinna mörgum skyldum að fylgjast með og hafa áhrif á íbúa. Til þess eru starfsmenn einfaldlega of fáir. Á myndinni á næstu síðu má sjá þróun magns sem kemur

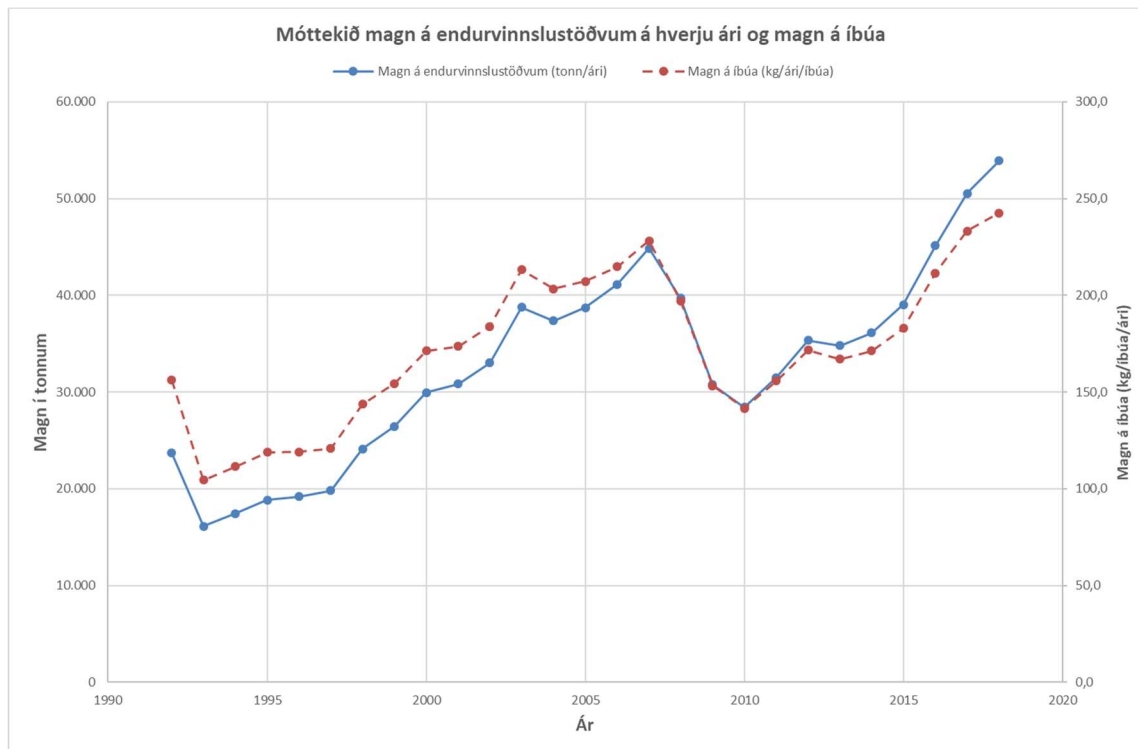
gegnum endurvinnslustöðvarnar, en þar sést að ef fer fram sem horfir verður magnaukningin frá árinu 2010 um 90%. Um 90% af kostnaði endurvinnslustöðvanna samanstendur af eftirfarandi fjórum þáttum:

- Launakostnaður
- Eyðingargjöld
- Flutningur
- Gámaleiga

Launakostnaður er um 30% en hinir liðirnir eru um 60%. Síðari liðirnir (eyðingargjöld, flutningur og gámaleiga) eru beintengdir magni sem berst stöðvunum þ.e.a.s. eitthvað sem SORPA ræður lítt við og ræðst af aðstæðum í samfélaginu og veðri (garðaúrgangur) sem SORPA hefur enga stjórn á. Reynt hefur verið að bregðast við með því að leiðbeina íbúum um hvernig er hægt að flokka beturog þar með koma úrgangi í ódýrari meðhöndlun, en slíkt tekur tíma að skila árangri. Launakostnaður ákvarðast af kjarasamningum, starfsmati og vinnufyrirkomulagi og var m.a. opnunartíma breytt árið 2016 í hagræðingarskyni². Því miður er magnaukning það mikil að hagræðingum sést ekki stað í niðurstöðutölum – þó má fullyrða að útgjöld sveitarfélaganna hefðu orðið enn hærri ef ekki hefði verið gripið til þessara aðgerða. Brýnt er að sveitarfélögin setjist niður og endurskoði fyrirkomulag endurvinnslustöðvanna – fjölda þeirra, staðsetningu og þjónustu. Sýnt hefur verið fram á að fækkun og sækkun stöðva er eina raunhæfa leiðin til að ná niður kostnaði.

¹ Sex endurvinnslustöðvar, móttökustöð í Gufunesi og urðunarstaður í Álfsnesi

² Opnunartíma breytt þannig að allar stöðvar eru opnar frá 12:00 til 18:30 alla dag nema stöðin á Breiðhelli sem er opin fyrir hádegis á virkum dögum.

FORSENDUR

Á eigendafundi þann 1. september 2018 voru settar fram meginforsendur fyrir rekstraráætlun SORPU, s.s um ytri forsendur og gjaldskrárbreytingar. Notaðar eru sömu forsendur og fyrir árið 2018 hvað varðar lántökur, framlag eigenda og framlag frá rekstri SORPU til byggingar gas- og jarðgerðarstöðvar. Þær helstu forsendur sem notaðar eru við útreikning á áætlun SORPU ársins 2019 eru eftirfarandi:

- Vísitala byggingarkostnaðar (neysluvísitala)
- Launabreytingar skv. kjarasamningum
- Launavísitala þar sem ekki liggja fyrir kjarasamningar
- Vísitala einkaneyslu (spá um magn á endurvinnslustöðvum)

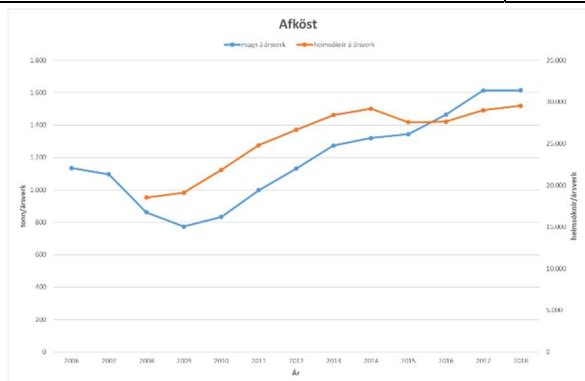
Gjaldskrá SORPU tekur breytingum tvisvar á ári, 1. janúar og 1. júlí skv. breytingu á vísitölu. S.k. SORPU-vísitala er reiknuð sem 75% breyting á byggingavísitölu og 25% breyting á launavísitölu. Gjaldskrá fyrir helstu gjaldskrárflokka taka breytingum skv. þessari samsettu vísitölu. Sama vísitala er notuð til að bæta alla langtíma verktakasamninga og er það gert einu sinni á ári þann 1. janúar. Í forsendum eigenda (SSH) er birt spá um vísitölu neysluverðs og er hún notuð í stað áætlunar um breytingu á byggingavísitölu. Magn úrgangs fyrir árið 2019 er áætlað sama og magn úrgangs árið 2018 skv. útkomuspá byggt á 7 mánaða tölum. Þetta á þó ekki við um magn sem berst endurvinnslustöðvunum en í ljós hefur komið að sama nálgun á illa við á endurvinnslustöðvunum. Í stað þess er magn sem berst endurvinnslustöðvunum áætlað út frá spá um breytingu á einkaneyslu. Skipting úrgangs milli flokka er áætluð sú sama og árið 2018. Rétt er að hafa í huga að samsetning úrgangsins sem berst endurvinnslustöðvunum hefur ekki síður áhrif á kostnað stöðvanna. Samsetning úrgangsins hefur breyst á árinu 2018 miðað við árið 2017 til verri vegar miðað við útkomuspá. Væri samsetning úrgangs sú sama árið 2018 og hún var árið 2017 væru eyðingargjöld um 40 milljón krónum lægri upphæð.

Ekki hefur tekist að vinna í samræmi við áætlun sem gengur undir nafninu „Ekki laumupokast“ vegna manneklu, en þar er íbúum gert að skila almennum pressanlegum úrgangi í gegnsæjum pokum til að auðvelda starfsfólki eftirlit og leiðbeiningar.

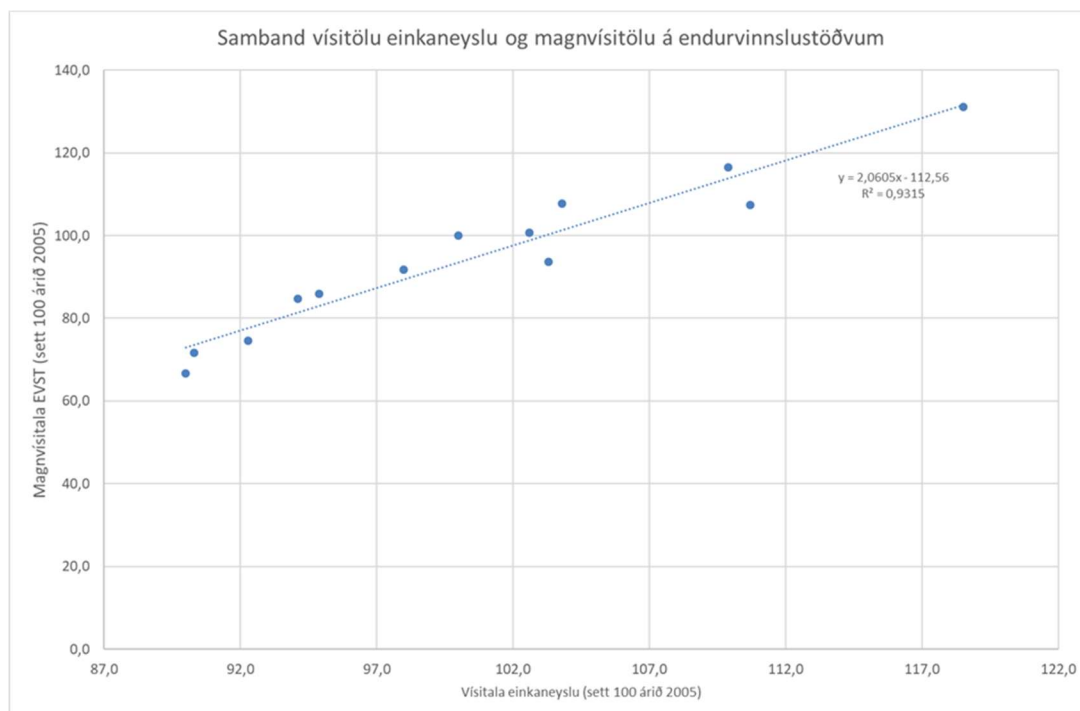
Miðað við þróun úrgangs á endurvinnslustöðvunum til júliloka 2018 má gera ráð fyrir að heildarmagn úrgangs á endurvinnslustöðvunum árið 2018 verði tæp 54.000 tonn. Áætlaða þróun magns á endurvinnslustöðvunum næstu ár, byggð á vísitölu einkaneyslu má sjá í næstu töflu:

Áætlaðar magnbreytingar á endurvinnslustöðvunum:

	2018 ³	2019	2020	2021	2022	2023
Vísitala einkaneyslu, vísitala=100 árið 2005	124,8	129,6	133,7	137,5	141,3	144,8
Magnvísitala, vísitala=100 árið 2005	139,1	147,0	153,2	159,0	164,5	169,5
Tilsvarandi mótttekið magn, tonn/ári	53.913	56.942	59.360	61.623	63.733	65.688

Heimsóknnum á endurvinnslustöðvunum hefur einnig fjölgað verulega síðustu misseri og ár. Heildarfjöldi heimsóknna árið 2017 voru 913.205 en voru 676.784 árið 2010 þ.e. hefur fjölgað um rúmlega 236 þúsund á ári eða um 35%. Á sama tíma hefur ársverkum á endurvinnslustöðvunum fjölgað um 1,6%. Myndin hér til vinstri sýnir afköst/álag á starfsmenn, annars vegar magn per ársverk og hins vegar heimsóknir per ársverk.

Mynd 1. Samband vísitölu einkaneyslu og magns á endurvinnslustöðvum – báðar vísitölur settar 100 árið 2005.

Verð fyrir endurvinnsluafurðir er áætlað það sama og árið 2018. Verð endurvinnsluafurða taka breytingum m.a. skv. heimsmarkaðsverði á olíu og kolum, markaðsverði á pappír, pappa og plasti og breytingum á

³ Miðast við 7 mánaða magntölur

gengi. Að auki hafa ákvarðanir Úrvinnslusjóðs áhrif á tekjur og/eða útgjöld af ákveðnum endurvinnsluefnum. Ekki er reynt að áætla fyrir breytingum á þessum þáttum heldur er notast við þekkt verð við gerð áætlunarinnar. Gert er ráð fyrir að sama magn af metani seljist á árinu 2019 og útkomuspá fyrir árið 2018 segir til um. Fram til 2020 er gert ráð fyrir óbreyttri sölu metans en hún taki kipp þegar ný gasgerðarstöð tekur til starfa.

Áætlun 2020 – 2023 er gerð á föstu verðlagi ársins 2019.

FJÁRFESTINGAR

Álfsnes

Undirbúningur að byggingu gas- og jarðgerðarstöðvar í Álfsnedi hefur staðið yfir undanfarin ár og misseri. Öllum útboðum vegna verksins er lokið og byggingarfasir hafinn. Fjármögnun hefur verið tryggð með lántökum, framlögum eigenda og af rekstri SORPU. Áætlaður kostnaður í dag er 3,6 milljarðar. Fjármögnun verður sem hér segir:

Fjármögnun í þús kr.	Ár		SAMTALS
	2018	2019	
Stofnfé	350	200	550
Langtíma lántaka		1.750	1.750
Skammtíma lántaka		500	500
Af rekstri	300	510	810
SAMTALS	650	2.950	3.610

Árin 2019 og 2020 er gert ráð fyrir að haldið verði áfram með uppfærslu á núverandi metanhreinsistöð í Álfsnesi og varabirgðum sé komið upp til að auka afhendingaröryggi. Er það framhald á verkefni sem verið hefur á áætlun frá 2013 en framkvæmdum frestað vegna annarra verkefna.

Urðun í Álfsnesi er háð skipulagi og starfsleyfi. Urðunarstaðurinn er í dag rekinn á undanþágu frá starfsleyfi sem umhverfisráðuneytið hefur gefið út, en það fellur úr gildi þann 24. október 2018. Sótt var um nýtt

starfsleyfi og er það í vinnslu hjá starfsleyfisgjafa (Umhverfisstofnun). Til að hægt sé að ljúka starfleyfisgerð þarf að gera breytingar á aðalskipulagi Reykjavíkur en unnið er að slíkri breytingu.

Viðræður hafa staðið við Sorpstöð Suðurlands bs., um hugsanlegan urðunarstað á suðurlandi fyrir óvirkan úrgang, sem kæmi í stað Álfsnes eftir 2020. Ekki hefur orðið árangur af þeim viðræðum og frekar útlitið dökkt í þeim efnum. Því er gert ráð fyrir fjárútlátum vegna hönnunar og undirbúnings á nýjum urðunarstað í áætlunum SORPU næstu ár. Ljóst er að kostnaður vegna þessa er á þessu stigi mjög óljós en allar líkur benda til kostnaðarsams undirbúnings. Á þessu stigi er ekki ljóst hvar sá staður gæti verið. Í áætlunum er gert ráð fyrir meginþunga þess kostnaðar á árunum 2021 til 2023. Gert er ráð fyrir á þessu stigi að fjármögnun þess verkefnis verið með framlögum eigenda. Framsetning í áætlun SORPU er ekki ákvörðun um fjárfestinguna eða að fyrirkomulagið verði með þeim hætti sem lagt er til á þessu stigi. Slíkt yrði alltaf gert í samráði við eigendur. Rétt þykir hins vegar að gera grein fyrir fjárfestingunum í áætlunum SORPU þar sem verkefnið fellur innan skilgreinds hlutverks byggðasamlagsins eins og það kemur fram í stofnsamningi eigenda um SORPU.

Skv. svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs sem allir eigendur SORPU bs. hafa samþykkt og í samræmi við eigendasamkomulag frá 2013 er gert ráð fyrir undirbúningi að byggingu brennslustöðvar einhver staðar á svæði SORPU bs. / Kölku sf. á næstu árum. Viðræður hafa staðið yfir við Kölku um hugsanlega sameiningu SORPU og Kölku undanfarin misseri og er brýnt að klára þær viðræður. Gert hefur verið ráð fyrir að sameining yrði á þeim grunni að ekki kæmi til fjárútláta SORPU að öðru leiti en fælist í vinnu við sjálfa sameininguna. Hins vegar er ljóst að ef standa á við yfirlýsingar sveitarfélaganna um að hætta urðun á lífrænum og brennanlegum úrgangi og yfirvofandi reglna frá EU um frekari samdrátt í urðun úrgangs, að slíkum markmiðum verður ekki náð nema með byggingu brennslustöðvar. Brennslustöð er fjárfrekt verkefni sem krefst langs undurbúnings og því nauðsynlegt að hefja slíkan undirbúning sem fyrst.

Önnur fjárfesting í Álfsnesi er vegna reglubundinna viðhaldsverkefna/endurnýjunar s.s. kaup á hreyfanlegum/færanlegum vinnutækjum. Síðan er gert ráð fyrir að flutningur á þeirri starfsemi sem er í Gými hefjist um leið og framkvæmdum við gas- og jarðgerðarstöð líkur.

Gufunes

Magn- og umferðaraukning hefur verið veruleg í Gufunesi undanfari ár og misseri. Í ofanálag hafa sífelld komið til kröfur um aukna flokkun en hver nýr flokkur krefst rýmis og umstangs. Kvörtunum vegna biðraða og biðtíma fer stöðugt fjölgandi. Stöðin var tekin í notkun árið 1991 og hefur þjónað þörfum SORPU vel. Nú er hins vegar brýn þörf á að stækka móttökustöðina til að koma til móts við aukið magn, aukna umferð og kvartanir – stöðin einfaldlega annar ekki meiri umferð eða magni án breytinga. Nauðsynlegt er að þessar breytingar falli að þeim tíma sem gas- og jarðgerðarstöðin verður tekin í notkun – annað bíður upp á aukinn kostnað ef standa þarf í breytingum á húsnæðinu eftir að gas- og jarðgerðarstöðin er komin í gagnið. Stefnt er að því að nauðsynlegur tækjabúnaður vegna forvinnslu fyrir gas- og jarðgerðarstöð (kurlarar, málmskiljur, blásarar, færibönd etc) verði settur á sinn endanlega stað í stækkaðri stöð svo ekki komi til aukakostnaðar á síðari stigum. Áætlaður kostnaður á þessu stigi er 500 milljónir sem fjármagna þarf á árunum 2019 og 2020. Lagt er til að verkefnið verði fjármagnað með því að auka lántökur sem þegar hefur verið samþykkt að fara í vegna G&J.

Önnur fjárfesting í Gufunesi er m.a. hreifanleg vinnutæki – en um er að ræða endurnýjun gamalla og úr sér genginna véla. Enn verður frestað aðstöðu fyrir lestun pappírgáma.

Gert er ráð fyrir árlegri fjárfestingarþörf vegna miðlægs tölvu- og bókhaldskerfis en slík fjárfesting getur sveiflast milli ára. Gert er ráð fyrir uppfærslu á bókhaldskerfi SORPU árið 2021. Sú fjárfesting áætlast 50 milljónir á þessu stigi.

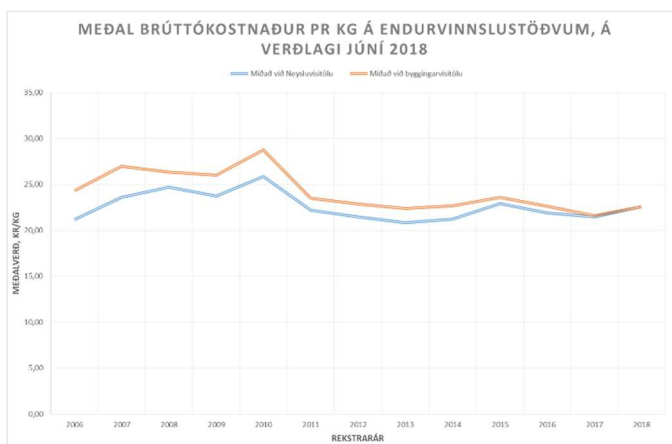

Endurvinnslustöðvar

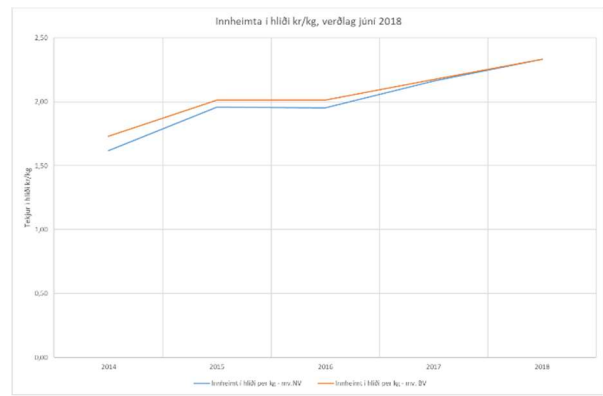
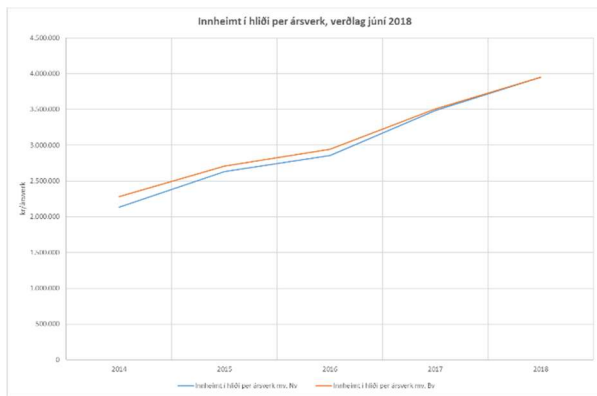
Áætlanir um fjárfestingar endurvinnslustöðvanna eru mjög óljósar á þessu stigi. Mjög brýnt er að fundin verði lausn fyrir Dalveg þar sem aðstaðan var skorin verulega niður fyrir nokkrum misserum. Stöðin í Jafnaseli er að verða of lítil og nauðsynlegt að skoða stækkunarmöguleika eða færslu stöðvarinnar. Íbúðabyggð við Ánanaust færist nær og nær stöðinni og þegar byrjaðar kvartanir vegna umferðar og hávaða. Er ekki ólíklegt að hentugt sé að flytja stöðina til, eða kosta til hljóðvarna við stöðina. Stöðin á Sævarhöfða á að víkja skv. aðalskipulagi Reykjavíkur og er gert ráð fyrir að ný stöð risi við Lambhagaveg í staðinn. Skoða þarf staðsetningar og röð framkvæmda með það í huga að flutningur stöðvarinnar á Sævarhöfða valdi ekki öngþveiti í Jafnaseli eða á þegar yfirfulla stöð á Dalvegi. Á eigendafundi þann 3. september var ákveðið að SSH myndi kalla til faghóp svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins til að fara yfir og móta tillögur að staðsetningar. Þar sem ekki liggur fyrir á þessu stigi hver yrði röð framkvæmda er gert ráð fyrir eftirfarandi í fyrlliggjandi áætlun:

- 2019 – 2021: Stöðin á Jafnaseli stækkuð og aðstaða bætt
- 2020 – 2022: Stöðin á Sævarhöfða verði flutt á Lambhagaveg
- 2022: Stöðin í Mosfellsbæ lokað um leið og stöðin á Lambhagavegi verður opnuð
- 2021 – 2023: Ný stöð byggð í stað stöðvarinnar á Dalvegi eða sú stöð stækkuð

Rétt er að hafa í huga að framsetning í áætlunum SORPU er ekki ákvörðun um fjárfestingu – ákvörðun yrði alltaf tekin í samráði við eigendur. Hins vegar þykri rétta að gera grein fyrir fjárfestingunni í áætlunum SORPU.

gjaldskyldan úrgang – oft við litla hrifningu viðskiptavina. Á mynd á næstu síðu má sjá að innheimta per ársverk (á verðlagi 2018) hefur aukist verulega – sama máli gegnir ef horft er til innheimtu per kíló.

REKSTUR

Tekjur

Árin 2019 og 2020 er gert ráð fyrir svipaðri sölu á metani en hún taki kipp um leið og gasgerðarstöðin hefur starfsemi – eftir 2020 verði söluaukning 8% á ári. Magnaukning úrgangs árin 2020 – 2023 er áætluð sú sama og %-fjölgun íbúa á höfuðborgarsvæðinu öllu. Þessi aukning er áætluð 1,2% á ári og er gert ráð fyrir að tekjur aukist í samræmi við aukið magn.

Gjöld

Almennt

Laun taka breytingum skv. kjarasamningum þar sem slíkt er þekkt en annars skv. forsendum Reykjavíkurborgar um launavísitölu. Gert er ráð fyrir að breytingar á verktakasamningum séu í samræmi við áætlaðar gjaldskrárbreytingar, en hvert tilfelli skoðað fyrir sig. Almennur rekstrarkostnaður taki breytingum skv. neysluvísitölu.

SORPA hefur verið í samstarfsverkefni við Lífdísel hf. um móttöku og vinnslu á sláturúrgangi í nokkur ár – efni sem farið hafði að stærstum hluta í Gými og er hluti af baráttu SORPU við lyktarmengun. Verkefnið hefur gengið hægt og hefur áætluðum nafnauköstum ekki verið náð. Bilanir og skemmdir sem hafa orðið á búnaði vegna aðskotahluta í úrganginum sem erfitt hefur verið að koma í veg fyrir. SORPA yfirtók rekstur Lífdísil hf. í Álfnesi fyrr á árinu 2018 og hófst þegar handa við uppfærslu búnaðar. Gerður var nýr samningur við Lífdísel (sem byggir á upphaflegum samningi frá 2014) þar sem SORPA sér um forvinnslu en Lífdísill sér um framleiðslu á eldsneyti. Starfsmönnum SORPU bs. í Álfnesi fjölga við þessa breytingu en á móti hefur verktakakostnaður vegna Lífdísil lækkað. Nettóáhrif eru því engin.

Rétt er að hafa í huga að starfsleyfi urðunarstaðarins í Álfnesi var felld úr gildi snemma árs 2017 af úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála. Urðunarstaðurinn er nú rekin á undanþágu frá starfsleyfi sem gefið er út af umhverfisráðuneytinu. Sú undanþága rennur út 24. október 2018 en sótt hefur verið um frekari undanþágu. Einnig hefur verið sótt um nýtt starfsleyfi og er það í vinnslu hjá Umhverfisstofnun. **Verði ekki komið nýtt starfsleyfi eða ný undanþága þann 24. október 2018 mun öll starfsemi SORPU vegna urðunar í Álfnesi stöðvast.**

Endurvinnslustöðvar / grenndargámar

Eins og áður hefur komið fram hefur umferð og magn um endurvinnslustöðvarnar aukist verulega síðustu ár eins og þó tekjur af innheimtu í hliði hafi aukist hefur sú aukning ekki haldið í við magnaukningu. Brýnt er að eigendur og SORPA setjist yfir það fyrirkomulag sem gildir um endurvinnslustöðvarnar og skoðað sé hvort annað fyrirkomulag henti betur og sé til þess fallið að lækka kostnað.

Endurvinnslustöðvarnar eru reknar skv. sérstökum þjónustusamningi SORPU við öll sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu. Reksturinn er rekinn á núlli og hefur í sjálfu sér ekki áhrif á rekstrarniðurstöðu samlagsins þ.e.a.s. tekjur og gjöld endurvinnslustöðvanna standast á. Endurvinnslustöðvarnar afla eigin tekna m.a. af sölu inneignarkorta, sölu málma og umboðsgjaldi vegna móttöku skilagjaldsskyldra umbúða fyrir Endurvinnsluna hf. Fyrsti áfangi að nýju kerfi skilagjaldsskyldra drykkjarvöruumbúða var tekin upp á miðju ári 2014 þegar móttökuskemma fyrir skilagjaldsskyldar umbúðir var tekin í notkun á Breiðhelli í Hafnarfirði. Slík móttaka var einnig tekin í notkun á Ánanaustum á fyrri hluta árs 2015. Eftir að þessi nýja móttaka var tekin upp hefur fjöldi eininga aukist og hafa tekjur vegna móttöku skilagjaldsskyldra umbúða aukist lítillega. Endurvinnslan hf. greiðir endurvinnslustöðvunum leigu fyrir skemmurnar í Ánanaustum og Breiðhelli. Tækjabúnaður sá sem notaður hefur verið á Ánanaustum fyrir þessa móttöku var endurnýjaður og um leið tvöfaldaður árið 2018 og er það Endurvinnslan stendur straum af kostnaði við breytingarnar. Nú liggur fyrir að umsvif með skilagjaldsskyldar umbúðir á Breiðhelli eru það mikil að Endurvinnslan hefur farið fram á tvöföldun búnaðarins. Endurvinnslan útvegar tækjabúnað en líklega þarf að gera einhverjar breytingar á húsnæði sem fellur þá á endurvinnslustöðvarnar að standa straum af.

Mismun tekna og gjalda endurvinnslustöðvanna greiða sveitarfélögin í hlutfalli við íbúafjölda í hverju sveitarfélagi. SORPA bs. rekur einnig s.k. grenndargámakerfi fyrir sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu. Verkefnið var boðið út á árinu 2015 og tók nýr verktaki við verkefninu á árinu 2016. Verkefnið er vel skilgreint og ekki áætlað að kostnaður við verkefnið aukist umfram verðlag, nema þá sveitarfélögin óski eftir frekari þjónustu. Kostnaður við verkefnið skiptist mismunandi milli sveitarfélaganna en hvert sveitarfélag greiðir fyrir þessa þjónustu í samræmi við notkun (þ.e.a.s. fjölda gáma og magn sem safnast í hverju sveitarfélagi).

Til hagræðingar í rekstri endurvinnslustöðva var reglum og viðmiðum við móttöku blandaðs úrgangs á endurvinnslustöðvunum breytt um áramótin 2015/2016. Bannað er að henda pappír og textíl í „pressanlegan“ úrgang á endurvinnslustöðvunum. Jafnframt var ekkil lengur leyfilegt að koma með úrgang í ógegnsæjum pokum sem ætlaður er í „pressanlega“ úrgang á endurvinnslustöðvunum. Ekki hefur

tekist að sinna þessu verkefni nægjanlega vel vegna manneklu, en þar sem það hefur verið í framkvæmd má sjá árangur. Áfram verður unnið að þessu verkefni en ef þetta verkefni á að skila tilætluðum árangri þarf að tryggja mönnun þess. Rétt er einnig að hafa í huga að íbúar bregðast mjög misjafnlega við leiðbeiningum starfsmanna.

Áætlun um greiðslur sveitarfélaganna vegna endurvinnslustöðvanna fyrir árið sem er að líða (2018) virðist ganga upp (áætlun gerði ráð fyrir rúmlega 962 milljónum en útkomuspá gerir ráð fyrir 968 milljónum eða 0,6% frávik). Hins vegar gerir áætlun næsta árs ráð fyrir nokkrum kostnaðarauka sem felst í eftirfarandi:

- Áætlaður launakostnaður hækkar um 66 milljónir milli útkomuspár 2018 og áætlunar 2019. Skýringarnar eru þessar:
 - Gert er ráð fyrir að fjölga ársverkum um 2 (sem þýðir 3 starfsmenn á vöktum), eitt í Jafnaseli og eitt á Breiðhelli auk morgunmanns í Breiðhelli (samtals því 4 starfsmenn ráðnir). Stöðin á Breiðhelli er opin frá kl. 08:00 alla morgna með einum starfsmanni sem ekki gengur upp lengur. Einn starfsmaður getur ekki sinnt hliðvörslu, innheimtu, dósamóttöku, leiðbeiningum osfrv. auk þess sem öryggi er ábótavant. Umferðar- og magnaukning bæði í Jafnaseli og Breiðhelli gera það að verkum að nauðsynlegt er að fjölga starfsmönnum. Áætlaður kostnaðarauki vegna fjölgunar starfsmanna er 28,2 milljónir en á móti kemur er gert ráð fyrir að innheimta í hliði aukist um 4 – 8 milljónir á ári (4 – 8% aukning) og betri flokkun skili 5 – 10 milljónum í lægri móttökugjöldum (3 – 6%) eða samtals lægri kostnað upp á 9 – 18 milljónir.
 - Launaskrið ársins 2018 hækkar um 1,4% í samningum við Eflingu. Samið var við Eflingu/Hlíf um 3ja launaflokka hækkun vegna lífeyrismála. Samtals eru þessir liðir hækkun um 4,1% hækkun eða um 14,5 milljónir
 - Samningar eru lausir og því notuð launavísitala upp á 6% - þýðir um 21 milljón í aukinn launakostnað árið 2019.
- Hækkun eyðingargjalda umfram vísitölu er vegna aukins magns en ekki síður breyttrar samsetningar úrgangsins. Ekki hefur náðst að fylgja eftir áætlunum um aukið eftirlit með óflokkuðum og grófum úrgangi vegna manneklu – tveimur dýrustu flokkunum. Því er gert ráð fyrir að eyðingargjöld hækki. Gert var ráð fyrir að eyðingargjöld væru 412 milljónir árið 2018 en stefna í að vera 431 milljón þrátt fyrir minna heildarmagn en áætlun gerði ráð fyrir⁴. Áætlun ársins 2019 gerir ráð fyrir auknu magni (í takt við einkaneyslu) en miðað við breytta samsetningu aukast eyðingargjöld um 40 milljónir milli ára.
- Gámaleiga og flutningur er háður magni en einnig samsetningu. Breytingar milli ára endurspeglar þá staðreynd. Gert er ráð fyrir hækkun flutninga um 38 milljónir og aukinni gámaleigu um 4,5 milljón.
- Í áætlun eru nokkur viðhaldsverkefni sem brýn nauðsyn er að fara í (áætlun samtals 15 milljónir):
 - Móttaka fyrir skilagjaldsskyldar umbúðir í Jafnaseli er úreld og vart bjóðandi starfsmönnum eða viðskiptavinum. Gert er ráð fyrir endurnýjun húsakostar en slíkt er þó háð ákvörðunum um endanlega staðsetningu eða breytingu á Jafnaseli. Gert er ráð fyrir 3 milljónum í bráðabirgðalausn þar til fyrir liggur endanleg ákvörðun um staðsetningu/stækkun stöðvarinnar í Jafnaseli.
 - Vegna mikillar aukningar á umsýslu með skilagjaldsskyldar umbúðir í Breiðhelli er nauðsynlegt að tvöfalda afgreiðslulínuna. Gert er ráð fyrir að hægt sé að koma búnaðinum fyrir í núverandi húsnæði. Gert er ráð fyrir 2 milljónum í aukakostnað vegna þessa en sjálfan búnaði sér Endurvinnslan um að koma upp.
 - Malbik undir þyngri gámum í Breiðhelli er ónýtt. Gert er ráð fyrir að steypa undir pressur og jarðvegsgáma, samtals áætlaður kostnaður 3 milljónir

⁴ Ef samsetning úrgangs árið 2018 væri sú sama og árið 2017 væru móttökugjöld um 40 milljónum lægri árið 2018

- Endurnýja þarf tvær brýr milli rampa á Dalvegi og Ánanaustum þar sem þær eru orðnar slysgildra. Samtals gert ráð fyrir 4 milljónum.
- Endurnýja þarf flestar eftirlitsmyndavélar á stöðvunum, samtals áætlaður kostnaður er 3 milljónir
- Verktaki á ekki gáma til skiptana í öllum tilvikum og leigja hefur þurft fleiri gáma en gert var ráð fyrir í útboði. Töluverður aukakostnaður felst í slíkri aukaleigu. Gert er ráð fyrir að SORPA fjárfesti í 5 opnum gámum til að geta sinnt þessu betur. Gert er ráð fyrir 4,5 milljónum vegna þessa

Til að vega upp á móti auknum greiðslum sveitarfélaganna er gert ráð fyrir að hækka gjaldskrá endurvinnslstöðvanna um 12% umfram verðlag og hækka móttökugjald fyrir allan úrgangs sem ætlaður er til urðunar aukalega um 33%.

Álfsnes

Gerð reinar 20 var boðin út árið 2016 og klárast verkið á haustdögum 2017. Urðun í reinina hófst fyrri hluta árs 2018. Gert hefur verið ráð fyrir að rein 20 entist út árið 2020 en vegna mikillar aukningar úrgangs, bæði sem fer í urðun (en einnig sem fer til endurvinnslu), eru áhöld um hvort reinin endist. Nýjustu útreikningar benda til þess að reinin geti enst styðst fram til október 2020 en lengst til febrúar 2022. Verkefnið er skilgreint sem fyrirframgreiddur kostnaður og er gjaldfært í takt við notkun reinarinnar.

Gufunes - móttökustöð

Á tímabilinu 2019 – 2023 verður fyrirkomulagi við þjónustu í Gufunesi og Álfsnesi breytt í samræmi við breytt verklag þegar ný gas- og jarðgerðarstöð tekur til starfa. Ekki er gert ráð fyrir að slíkar breytingar hafi áhrif á heildar rekstrarkostnað. Þjónusta í móttökustöð mun hins vegar óhjákvæmilega breytast í takt við breytt verklag.

SKULDSETNING OG KRÖFUR UM AFKOMU

Í samræmi við reglur sem settar eru í sveitarstjórnarlögum og viðmiðum eftirlitsnefndar með fjármálum sveitarfélaga, má í töflu hér fyrir neðan sjá þau hlutföll sem miðað er við um skuldsetningu og afkomu (jafnvægisregla er reiknuð í milljónum) og hvernig áætlunin uppfyllir þessi viðmið.

Liður	Útkomuspá	Áætlunarár					Viðmið
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Framlegð/tekjur	15,4%	14,1%	16,8%	16,9%	17,1%	18,5%	> 15%
Veltufé frá rekstri/tekjur	15,7%	12,7%	15,5%	15,7%	16,3%	17,9%	> 7,5%
Heildarskuldir/reglulegar tekjur	25,6%	69,7%	67,5%	66,1%	63,9%	57,2%	< 150%
Jafnvægisregla (niðurstaða í 3 ár)	901	1.206	1.047	842	798	905	jákvætt

Skyggði reiturinn í töflunni sýnir tilvik þar sem viðmiði er ekki náð, en skoða verður öll ofngreind viðmið saman þegar meta á hvort afkoman er ásættanleg.

REKSTRARÁÆTLUN

2019

SUNDURLIÐANIR ENDURVINNSLUSTÖÐVA OG GRENNDARGÁMA

Rekstraráætlun 2019

Sundurliðanir með áætlun - einstakar deildir

Deild 50	Endurvinnslustöðvar	Ársreikningur 2017	Áætlun 2018	Útkomuspá 2018	Áætlun 2019
Laun og launatengd gjöld		306.952	349.363	349.522	432.990
	Laun	241.851	277.779	273.816	352.100
	Launatengd gjöld	65.101	71.584	75.706	80.890
Annar starfsmannakostnaður		7.237	9.200	8.977	9.323
	Annar starfsmannakostnaður	7.237	9.200	8.977	9.323
Rekstur, móttaka, flutningur og ráðstöfun úrgangs		671.241	720.447	748.044	824.557
	Eyðingargjöld	383.085	412.330	428.073	461.113
	Flutningar	227.998	241.247	255.690	293.250
	Véla og gámaleiga	53.467	58.774	54.235	60.308
	Innlend útboðsverk				
	Rekstrarvörur	523	1.500	804	900
	Landleiga og urðunargjald				
	Innlend tæknaðstoð	2.797	2.898	5.270	5.000
	Erlend tæknaðstoð				
	Viðhald véla og tækja	2.899	3.500	3.500	3.500
	Tryggingar véla og tækja				
	Rannsóknarkostnaður og eftirlit	472	198	472	486
Rekstur húsnæðis og lóðar		32.958	34.891	45.550	60.496
	Húsaleiga	-			
	Rafmagn og hiti	4.668	4.548	4.854	4.995
	Viðhald og rekstur húsnæðis	3.833	1.241	9.000	16.244
	Viðhald lóðar	7.881	10.244	16.000	18.110
	Fasteignagjöld og lóðarleiga	6.063	7.972	7.972	8.204
	Snjómokstur / hálkueyðing	1.336	1.800	3.000	3.500
	Hreinlætiskostnaður				
	Annar húsnæðiskostnaður	9.177	9.086	4.724	9.443
	Viðhald fasteigna og útivsvæðis				
	Öryggisgæsla				
Markaðs- og sölukostnaður		1.623	3.100	3.100	3.110
	Auglýsingar	1.421	2.750	2.750	2.750
	Styrktarauglýsingar	95	100	100	110
	Kynningarkostnaður/sölulaun	107	250	250	250
Rekstur bifreiða og flutningatækja		3.519	4.094	4.554	5.047
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður		50.113	56.300	56.364	58.483
	Viðhald skrifstofuáhalda	79	105	60	90
	Aðk.akstur	1.333	2.500	808	831
	Ritföng/prentun/bækur	2.197	1.719	1.643	1.639
	Sími/burðargjöld	3.058	3.711	3.504	3.606
	Ferða og fundakostnaður	205	465	250	495
	Rekstur tölvubúnaðar	9.472	12.981	13.397	17.000
	Aðkeypt þjónusta	31.922	32.329	34.782	32.848
	Sölutap fastafjármuna				
	Afskrifaðar tapaðar kröfur	761			
	Annar kostnaður	1.086	2.490	1.920	1.974
	Ófyrirséð				
Annar rekstrarkostnaður samtals		766.691	828.032	866.589	961.016
Afskriftir		-			
Rekstrarkostnaður samtals		1.073.643	1.177.395	1.216.111	1.394.006

TEKJUR ENDURVINNSLUSTÖÐVA	ársreikningur 2017	Áætlun 2018	Útkomuspá 2018	Áætlun 2019
Móttökugjöld- klippikort	108.088	118.044	125.674	194.824
Málmar	8.845	2.222	23.458	23.458
Endurvinnslan umboðslaun	56.545	60.182	61.898	68.267
Endurvinnslan húsaleiga	8.444	8.672	8.852	9.109
Úrvinnslusjóður / Efnamóttakan raftæki	42.846	34.571	45.172	45.172
Aðrar tekjur	14.832	15.916	11.756	12.097
Endurgreiðslur bylgjupappa	6.810	6.989	7.280	7.280
Útseld þjónusta	12.672	13.999	11.336	11.336
Samtals eigin tekjur	259.082	260.595	295.426	371.543
Innheimt hjá sveitarfélögunum	814.561	916.800	920.685	1.022.463
Samtals	1.073.643	1.177.395	1.216.111	1.394.006
Greiðslur einstakra sveitarfélaga				
Skipting árið 2018/2019				
Reykjavíkurborg 56,55%	463.404	520.430	520.622	578.175
Hafnarfjörður 13,21%	107.929	121.209	121.664	135.114
Kópavogur 16,19%	132.448	148.161	149.041	165.517
Garðabær 7,13%	57.345	64.755	65.600	72.851
Mosfellsbær 4,87%	36.737	43.389	44.852	49.810
Seltjarnarnes 2,05%	16.698	18.856	18.906	20.996
100,00%	814.561	916.800	920.685	1.022.463

Grenndargámakerfi SORPU og sveitarfélaganna

	Ársreikningur 2017	Áætlun 2018	Útkomuspá 2018	Áætlun 2019
Tekjur vegna grenndargámakerfis		49.559	52.235	55.745
Efnissala plasts		4.252	4.500	4.600
Greiðslur sveitarfélaga	47.253	45.307	47.735	51.145
Gjöld vegna grenndargámakerfis	47.252	43.850	52.235	56.529
Móttökugjöld	577	449	677	784
Flutningur	28.322	30.803	36.602	39.793
Gámaleiga	16.154	11.207	13.463	14.306
Annað (þrif, viðhald, þóknun osfrv.)	2.199	1.840	1.493	1.646
ÁÆTLUÐ SKIPTING KOSTNAÐAR MILLI SVEITARFÉLAGANNA VEGNA GRENNDARGÁMAKERFIS		45.307	47.735	51.145
Reykjavíkurborg	32.474	33.883	35.699	38.249
Kópavogur	907	3.283	3.459	3.706
Hafnarfjörður	3.475	4.810	5.068	5.430
Garðabær	1.394	1.673	1.762	1.888
Mosfellsbær	4.172	761	802	859
Seltjarnarnesbær	827	897	945	1.013

Áætlaður kostnaður sveitarfélaganna vegna endurvinnslustöðva og grenndargámakerfis

Reykjavíkurborg	495.878	554.313	556.321	616.424
Hafnarfjörður	111.404	126.019	125.123	140.544
Kópavogur	133.355	151.444	154.109	169.223
Garðabær	58.739	66.428	67.362	74.740
Mosfellsbær	40.909	44.150	45.653	50.669
Seltjarnarnesbær	17.525	19.753	19.852	22.009
SAMTALS GREIÐSLUR SVEITARFÉLAGA	861.814	962.107	968.420	1.073.608